

VEREDELING VOOR BIOLOGISCHE LANDBOUW BLIJFT ACHTER

- Veredelaars te weinig oog voor behoefte van biologische boeren.
- Vorming consortium kan een oplossing bieden.

De biologische landbouw zoekt tarwerassen die met weinig stikstof toch een goede bakkwaliteit geven. En uien met meer ziekteresistenties. Maar veredelingsbedrijven kunnen die nog niet leveren. Veredelaars houden te weinig rekening met de afwijkende omstandigheden voor de biologische teelt, zegt Aart Osman.

Osman ging in zijn promotieonderzoek na of veredelingsbedrijven naast gangbare granen en groenten ook geschikte rassen voor de biologische sector ontwikkelen. Dat is nu vaak niet zo, omdat de biologische sector andere eisen stelt aan gewassen. Voor de gewassen tarwe en uien zocht Osman uit hoe de veredelaars rekening kunnen houden met de biologische markt.

Op dit moment heeft de biologische sector in Nederland maar één geschikt tarweras. Dat is een oud ras dat zijn resistentie tegen de ziekte bruine roest bijna kwijt is. Er moeten dus nieuwe rassen komen voor de biologische markt, maar dat komt niet van de grond.

Een ander verhaal is de uien. Bij de uien heeft de biologische sector grote behoefte aan resistentie tegen bladvlekkenziekte en valse meeldauw. De veredelaars zoeken de oplossing in het inkruisen van resistentiegenen uit wilde uien, maar dat blijkt een lange en moeizame weg. Er zijn sinds kort rassen met resistentie tegen valse meeldauw, maar die berust op slechts één gen. Volgens Osman zouden veredelaars daarom ook naar gedeeltelijke resistentie moeten kijken, waarbij meerdere genen deels bescherming bieden.

Het ontwikkelen van een nieuw ras is heel duur, zegt Osman, en daarom is het van belang voor de biologische sector dat de ontwikkelkosten laag blijven. Dat kan door een consortium te vormen met een veredelingsbedrijf en biologische telers die samen een beter ras ontwikkelen en goede afspraken maken over de betaling. Zolang je zo'n verbeterd zaad binnen het consortium houdt en niet op de markt brengt, kun je de kostbare rassenregistratie vermijden, zegt Osman. Dat opent nieuwe mogelijkheden om rassen te ontwikkelen voor de biologische markt. **RS AS**

Aart Osman promoveerde op 2 september bij Edith Lammerts van Bueren, hoogleraar Biologische plantenveredeling, en Paul Struik, hoogleraar Plantenfysiologie

Aart Osman (links) inspecteert proefvelden.

VISIE <<

'Conclusie CBS over natuur onacceptabel'

Het gaat weer een beetje beter met de natuur in ons land. Zegt het CBS. De Rode Lijst met bedreigde soorten wordt korter en de mate van bedreiging neemt af. Het omslagpunt is bereikt. Hoogleraar Frank Berendse (Natuurbeheer en plantencologie) hekelt die forse conclusie.

Wat mankeert er aan het onderzoek?

'Het CBS kijkt alleen naar de ontwikkelingen van soorten op de Rode Lijst. De toestand van de natuur in ons land wordt daarmee samengevat in een paar parameters vanaf 1995. Dat vind ik een onacceptabele simplificatie. De grote neergang van veel soorten heeft vóór 1995 plaatsgevonden. Daarna zie je alleen lichte schommelingen van een paar tiende procent. Op 1800 onderzochte soorten zijn dat nog geen tien soorten. Uit zulke kleine verschillen mag je niet de conclusie trekken dat het echte herstel is ingetreden.'

Maar met diverse soorten gaat het toch beter?

'Er zijn positieve en negatieve ontwikkelingen. Iedere soort heeft zijn eigen verhaal. De meeste positieve ontwikkelingen zie je bij de zoogdieren. De damherten doen het weer beter. De otter wordt zelfs niet meer als bedreigde soort gezien. Maar in het agrarische gebied gaat de afname van de veldleeuwerik onverminderd door. Je kunt niet louter op basis van de lengte van de Rode Lijst zeggen dat het beter gaat.'

Het CBS noemt het natuurbeleid als mogelijke oorzaak van de gesignaleerde ontwikkelingen. Klopt dat?

'Ik denk zelf dat klimaatverandering een belangrijke rol speelt. Dankzij klimaatverandering hebben 200 plantensoorten zich van zuid naar noord uitgebreid. Het is de vraag wat beleid precies bijdraagt. Het Overlevingsplan Bos en Natuur heeft een behoorlijk positief effect gehad. Er is daarnaast veel grond aangekocht voor natuurontwikkeling. Maar we zijn er nog lang niet. Volgens internationale afspraak moet voor 2020 17 procent van het landoppervlak natuur zijn. In ons land is dat nu 14 procent. Er moet dus nog 1000 vierkante kilometer worden aangekocht. Dat is een geweldige opgave.'

Nog iets geleerd van het CBS-onderzoek?

'Wat ik heel aardig vind, is de statistische techniek die ze hebben toegepast. Die is voor mij nieuw. Met die techniek kun je trends halen uit ongestructureerde gegevens, zoals die op waarneming.nl. Dat is heel interessant.' **RS RK**

STELLING

'It is unhealthy to live up to all knowledge about healthy behaviour'

Mariëlle Ramaekers, promoveerde op 27 augustus in Wageningen